

عنوان مقاله:

ساختار حکومت اسلامی- ولایی و شبکه درونی آن (با تأکید بر دیدگاه امام خمینی(ره) و امام خامنه‌ای مدظله‌العالی)

محل انتشار:

دوفصلنامه فقه و سیاست، دوره 1، شماره 1 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 33

نویسنده:

غلامحسین مقیمی - استادیار جامعه المصطفی العالمیه، قم، ایران.

خلاصه مقاله:

مدل حکومت ولایی که محصول اندیشه فقهی- سیاسی شیعی است، یکی از مهم‌ترین مباحث اندیشه سیاسی در چهار دهه گذشته بوده است که امروز مرزهای جغرافیایی ایران را درنوردیده است و هم اکنون به عنوان یک نظریه بدیل حکومتی در محافل پژوهشی مطرح است. پرسش این تحقیق که با روش تحلیلی - استنادی انجام شده است آن است که عناصر و متغیرهای کلیدی حکومت اسلامی- ولایی کدامند؟ ساختار و شبکه درونی آن چگونه قابل ترسیم است؟ فرضیه این نوشتار آن است که حکومت اسلامی به مثابه نظام و مجموعه‌ای به هم پیوسته است که می‌توان به کمک مدل و روش سیستم، عناصر مفهومی، هنجاری، ساختاری و کارکردی آن را استخراج و در یک کنش ارتباطی منطقی، شبکه درونی آن را تبیین و ترسیم نمود. با توجه به روش و چارچوب سیستمی، یافته‌های تحقیق عبارت‌اند از: «نظریه حکومت ولایی» در سیر تاریخی خود از دو مؤلفه مهم «نص» و «زمان و مکان» تغذیه کرده و تجربه اندوخته است. بدین لحاظ این نظریه صرفاً «آرمانی» نیست، بلکه آرمانی است که در متن «واقعیت‌های تاریخی» صیقل داده شده است. به تعبیر دیگر ساختار حکومت اسلامی- ولایی از منظر امام خمینی(ره) و امام خامنه‌ای تابع دو دسته ضوابط ثابت و متغیر است. از یک طرف ساختار سیاسی و نحوه آرایش نهادهای آن تابع الزامات زمان و مطابق با آخرین دستاوردهای دانش سیاسی بشری است و از طرف دیگر مستند به «قواعد و موازین ثابت اسلامی» می‌باشد. همچنین در یک نگاه منظومه‌ای و فرانگرانه و گسترده‌تر می‌توان گفت نظام سیاسی اسلامی از مجموعه‌ای از نهادهای اجتماعی و سیاسی ترکیب شده است که در یک شبکه ارتباطی مشروعیتی و مشارکتی، ساختار حکومت ولایی شیعی را سامان می‌دهد.

کلمات کلیدی:

ساختار حکومت، اسلام، زمان و مکان، شبکه قدرت، جریان قدرت، امام خمینی(ره)، امام خامنه‌ای

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1152486>

